

„Saulės“ mokyklai - 30: suburia ne tik vaikus, bet ir bendruomenę

Jei lankydamiesi Stokholmo parduotuvėje ar oro uoste ir apsisieksite keliomis lietuviškomis frazėmis su vaikais, yra tikimybė, kad čia pat sulauksite pakvietimo lankyti Stokholmo lituanistinę mokyklą „Saulė“. Ir mokyklos tarybos pirmininkė Rasa Cikanavičiūtė-Hernández, ir mokytoja Karolina Musteikytė sako tai darančios nuolat. Garsas apie mokyklą sklinda ir iš lūpų į lūpas, dažnai vyksta gausiai lankomi renginiai, tad mokinių, kurie nori gilinti savo lietuvių kalbos įgūdžius, žinias apie Lietuvą bei išlaikyti ryšį su savo šaknimis, niekad netrūksta.

Pasauliolietuvis.lt | Indrė Pliuškytė-Zalickienė

O gegužės 3-ąją į „Saulės“ lituanistinę mokyklą traukė ne tik mokiniai bei jų šeimos, bet ir visi Stokholmo lietuvių kolektyvai bei Lietuvos ambasadorius Švedijoje Linas Linkevičius. Tądien mokykla šventė savo trisdešimties metų jubiliejų.

Ambasadorius L. Linkevičius ir R. Cikanavičiūtė-Hernandez | N. Gudauskienės nuotr.

Prasidėjo nuo keturių mamų iniciatyvos

Mokyklos istorija prasidėjo nuo keturių mamų – Andželikos Motiejauskaitės, Audronės Vodzinskaitės-Städje, Dangiros Grikšienės ir Dalios Armalienės – iniciatyvos mokyti savo vaikus lietuvių kalbos ir tradicijų. Praėjus 30-čiai metų, Stokholme kas antrą sekmadienį į pamokas renkasi daugiau kaip 100 lietuvių kalbai ir kultūrai neabejingų moksleivių nuo 2 iki 72 metų.

Mokykloje dirba dvylika mokytojų, trys pavaduojančios mokytojos, asistentas, veikia devynios klasės, tarp jų – nuotolinė ir suaugusiųjų, gyvuoja šokių kolektyvai „Gintarėliai“ ir „Vijurkas“. Pastarojo jaunieji šokėjai pasirodo įvairiuose lietuvių bendruomenės organizuojamuose renginiuose, kasmetiniame Baltikumdagen renginyje Stokholme, taip pat yra dalyvavę Klaipėdoje vykusioje Europeadoje, šimtmečio Dainų šventėje Vilniuje.

Mokytojų komanda | Mokyklos archyvo nuotr.

Motyvacija - ir stovyklos, ir galimybė studijuoti Lietuvoje

Tačiau Saulės mokykla - tai ne tik pamokos, būreliai, pasirodymai. Tai vieta, kurioje mokiniai gilintis į lietuvių kalbą ir kultūrą kas antrą sekmadienį renkasi sąmoningai, neretai atsisakydami savaitgalio pramogų, sporto varžybų, o kai kurie - ir keliaudami daugiau nei devyniasdešimt kilometrų.

Jų motyvai skirtingi, bet dažniausiai vaikus atveda šeimos, kurioms trūksta lietuviybės, ryšio su Lietuva, kiti nori susišnekėti su seneliais ar artimaisiais, gyvenančiais Lietuvoje. „Kalba su klaidomis, dialektu, bet nori išmokti, stengiasi. Net ir mano sūnus, gimnazistas, kuriam už namų sienų pagrindinė kalba yra švedų, džiaugiasi, kad moka lietuvių kalbą ir grįžęs gali susikalbėti“, - sako mokytoja Diana Deinienė. Ji jaunesnio amžiaus vaikus sudomina pateikdama mokymosi medžiagą žaidimo forma. Mokytojai D. Deinienei antrina ir Karolina Musteikytė: „Su mažais vaikais bandau įvairius triukus, pavyzdžiui, apsimetu, kad nesuprantu švediškai. Be to, puikiai veikia seni geri patikrinti metodai: išgirsk, pakartok, pačiupinėk, paragauk.“

„Saulės“ lituanistinėje mokykloje vaikai skatinami kalbėti lietuviškai tiek pamokų, tiek pertraukų metu. „Tačiau taip pat suprantame, kad kalbėjimo poreikis turi kilti iš pačio vaiko, o nuolatinis priminimas kalbėti lietuviškai gali sukelti ir atmetimo

reakciją. Be abejo, tarpusavyje mokiniai kalba ir angliškai, ir švediškai. Mano asmeninė nuostata yra suprasti, nedrausti, bet skatinti lietuviškumą“, – sako K. Musteikytė.

Mokyklą lankyti motyvuoja ir vasaros stovyklos, taip pat galimybė pasiruošti lietuvių kalbos egzaminui bei studijuoti Lietuvos universitetuose. Pastarieji prideda papildomų balų grįžusiems studijuoti užsienio lietuviams.

„Yra mokinių, kurie dabar dėkoja tėvams, spaudusiems mokytis lietuvių kalbos, nes galėjo studijuoti universitetuose Lietuvoje, įsidarbinti bendrose Švedijos-Lietuvos organizacijose“, – pasakoja K. Musteikytė.

Be to, mokyklą į kitą lygį pakėlė nuo 2023-ųjų gaunamas Lietuvos švietimo, mokslo ir sporto ministerijos finansavimas. R. Cikanavičiūtė-Hernández sako, kad tai irgi prisideda prie mokinių motyvavimo, nes atsirado galimybė nuomotis patalpas, tinkamas vaikų ugdymui, ir įsigyti vadovėlius bei pratybas. „Be to, Švietimo ir mokslo ministerija per projektus finansuoja ir renginius, tad galime vaikams per Kalėdas parodyti iš Lietuvos atvežtą spektaklį, į kurį susirenka ne tik „Saulės“ mokyklos, bet ir Eskilstunos lituanistines mokyklos gretimų rajonų vaikai“, – papildo K. Musteikytė.

Pastaruosius dvejus metus - anšlagas į mažiausiųjų klases

Švedija išsiskiria tuo, kad formaliojo ugdymo mokyklose yra galimybė kartą per savaitę nemokamai mokytis gimtosios kalbos. Mokytoja Karolina važinėja per kelias tokias mokyklas ir moko lietuvių vaikų grupes.

Vis dėlto, pasak Karolinos Musteikytės, šios pamokos ir „Saulės“ mokyklos veikla nekonkuruoja – veikiau papildo viena kitą. Švedijos mokyklose lietuvių kalbos pamokos dažnai vyksta labai mažose grupėse: kartais mokinsys su mokytoju dirba vienas, kartais susirenka vos keli skirtingo amžiaus vaikai. „Saulės“ mokykloje vaikai patenka į lietuviškai kalbančią bendraamžių aplinką, dalyvauja renginiuose, šventėse, mokosi ne tik kalbos, bet ir Lietuvos istorijos, kultūros, tradicijų. Skiriasi ir mokymo programos: „Saulės“ mokykla dirba pagal integruotą lituanistinio švietimo programą, o bendrojo lavinimo mokyklose lietuvių kalba dėstoma pagal Švedijos gimtosios kalbos mokymo programą. „Tie mokiniai, kurie lanko ir „Saulės“ mokyklą, ir gimtosios kalbos pamokas, tikrai turi aukštesnius rezultatus“, – sako Karolina Musteikytė.

Švedijos mokyklose susidaro itin mažos grupelės: 1–4 vaikai, o „Saulės“ mokykloje kai kuriose klasėse yra net po 24 vaikus. Mokyklos tarybos pirmininkė R. Cikanavičiūtė-Hernández sako, kad pastaraisiais metais renkasi itin gausios pačių mažiausių, 2–5 metų vaikų klasės.

Taip sutapo, kad būtent tokio amžiaus savo mažylius į „Saulės“ lituanistinę mokyklą atvedusios R. Cikanavičiūtė-Hernández, K. Musteikytė ir D. Deinienė po kurio laiko ėmė ir pačios dirbti šioje mokykloje.

Karolina Musteikytė niekada neketino būti mokytoja, tačiau, įsitraukusi į pedagoginę veiklą „Saulės“ lituanistinėje mokykloje, po kurio laiko pradėjo dirbti ir Švedijos bendrojo lavinimo mokykloje lietuvių kalbos mokytoja, baigė išlyginamąsias pedagogikos studijas ir įgijo istorijos pedagogo kvalifikaciją, vėliau – ir švedų, kaip antrosios kalbos, mokytojo kvalifikaciją. „Taip ir keliauju dabar su mokytojo profesija, ko anksčiau net negalėjau įsivaizduoti“, – sako K. Musteikytė ir priduria, kad nors kartais pavargsta nuo ruošimosi pamokoms, atėjus į mokyklą vaikų klegesys atperka visas pastangas.

Rasos Cikanavičiūtės-Hernández pagrindinis darbas yra finansų srityje, tačiau ji baigė Vytauto Didžiojo universitete švietimo vadybą, todėl jaučia, kad „Saulės“ lituanistinėje mokykloje save puikiai realizuoja.

Diana Deinienė pedagogikos studijas baigė Lietuvoje, tačiau Švedijoje dirba su švietimu nesusijusį darbą. „Tad į „Saulės“ mokyklą kas antrą sekmadienį einu su džiaugsmu, labai myliu vaikus ir matau, kad jie mane myli, esu laiminga, kad galiu dirbti šį darbą! Nė nebuvo minties jį baigti, kai sūnus baigė lankyti „Saulės“ mokyklą“, – sako mokytoja Diana.

Trisdešimtmetis paminėtas skambiai

Soka „Gintarėliai“ | N.Gudauskienės nuotr.

Nuo rudens trisdešimtmečio šventės planavimu rūpinosi Rasos Cikanavičiūtės-Hernández suburta grupė. Anksti rezervuotos patalpos padėjo ramiai ruošti renginiui, kuriame pasirodė ir mokyklos, ir svečių kolektyvai, sveikinimo žodį tarė Lietuvos ambasadorius Švedijoje Linas Linkevičius, skambėjo Editos Sääf sukurta mokyklos himnas bei palinkėjimai dar ne vieną dešimtmetį Švedijos širdyje kūrenti lietuvių ugnį.

Renginyje buvo smagu stebėti, kaip susitinka buvę mokiniai ir mokytojai, kolegos ir mokyklos veiklą prieš dešimtis metų organizavę tėvai, dabar svarstantys atvežti į mokyklą savo anūkus. Renginį iš dalies finansavo Lietuvos Respublikos švietimo mokslo ir sporto ministerija.

Projektas „Pasaulio Lietuva.“

Jei norėtumėte publikuoti straipsnį prašome nekeisti straipsnio pavadinimo, nurodyti informacijos šaltinį, autorių ir projekto pavadinimą.